

L'abastament de la Catalunya independent

Com la gran majoria de països europeus, Catalunya no té prou capacitat d'autoabastament energètic. Tampoc en tenen Espanya ni França. Amb les dades que es tenen de 2009, un 47% del consum d'energia primària correspon al petroli, un 25% al gas, un 20% a l'energia nuclear, un 7,5% a les energies renovables i residus i un 0,5% al carbó. I l'urani, el gas natural o el gas natural s'han d'importar. En aquest sentit, com es podria veure afectat el sector energètic durant la transició a la independència? Es podrien produir grans canvis? Estaria garantit el subministrament? S'haurien de crear noves autoritats reguladores? Les energies renovables haurien de ser la prioritat de la Catalunya independent en el camp de l'energia?

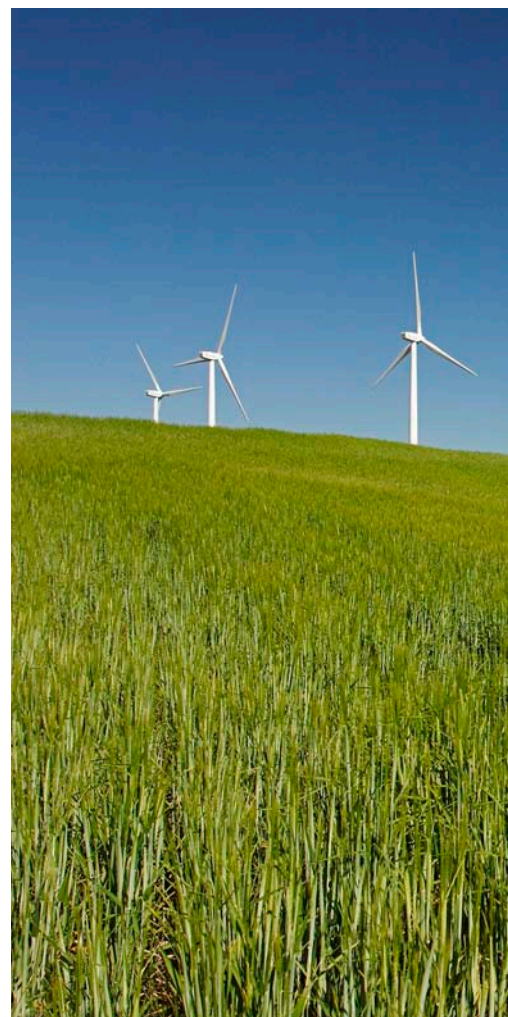
Totes aquestes qüestions i moltes altres són les que tracta de resoldre el Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN), que ha analitzat l'assumpte en el seu informe *L'abastament d'aigua i d'energia*, recollit en el seu llibre blanc. L'objectiu final de l'estudi, segons explica el mateix organisme assessor, és de fer un balanç de "la situació dels sistemes hídric i energètic a Catalunya així com les mesures a emprendre per assegurar l'abastament d'aigua i energia i la seva bona gestió en l'escenari del procés de transició nacional fins a la creació de l'Estat català independent".

"Per a una bona transició energètica a Catalunya en el període d'assoliment de la independència, caldrà adoptar un conjunt de mesures", indica l'informe. Entre aquestes actuacions hi hauria les d'assegurar els proveïdors estratègics i el compliment de les clàusules regulatòries en matèria de seguretat, reglamentar, planificar i desplegar el sistema energètic català, garantir el proveïment energètic a tot el país i disposar d'un sistema propi de regulació i gestió del mercat energètic. De

En el llibre blanc de la transició nacional, el CATN estudia aspectes essencials en el procés d'independència, com ara el proveïment d'energia i d'aigua en el nou Estat català. L'òrgan assessor també dedica un informe a la importància de les tecnologies de la informació i la comunicació.

la mateixa manera, s'haurien de fixar els costos regulats de les tarifes energètiques com també formar un equip directiu que assumeixi les funcions polítiques i tècniques d'aquest sistema.

En l'àmbit concret del sector del gas, el CATN assenyala que s'hauria de garantir la connexió al sistema gasista ibèric i la interconnexió amb França a través del projecte MidCat i impulsar un mercat secundari de gas natural. En el sector de l'energia nuclear, entre altres mesures, caldria mantenir els processos de conversió i enriquiment d'urani i buscar una solució temporal per als residus radioactius. I, en el terreny de les energies renovables, l'organisme assessor assegura que la seva utilització com a font d'energia s'hauria de convertir en una "prioritat nacional", i també que s'hauria apostar pel desenvolupament d'aquestes tecnologies i garantir-ne la viabilitat econòmica.

L'òrgan assessor considera que s'hauria

Pel que fa a les mesures relacionades amb l'electricitat, en primer lloc caldria establir contractes internacionals d'energia elèctrica de manera coordinada amb el MIBEL (Mercat Ibèric d'Electricitat). També seria prioritari aplicar els objectius fixats per la Unió Europea a l'Estratègia 20/20/20 (reduir el consum d'energia primària un 20% abans de 2020) i entrar com a soci a ENUSA (Empresa Nacional de l'Urani, SA). Finalment, el document assenyala que "seria necessari millorar la qualitat dels serveis energètics, modernitzar les xarxes de distribució, reduir els impactes ambientals i augmentar la conscienciació social sobre la gestió i l'ús eficient i responsable de l'energia" i també "fer un seguiment dels oligopolis energètics i gestionar la influència dels grups de pressió".

Com a conseqüència de la liberalització i interconnexió del mercat ener-

d'apostar per les energies renovables fins a convertir-les en una "prioritat nacional".

gètic, s'espera una gestió responsable i col·laboradora de totes les parts, tant de l'Estat espanyol com de les empreses del sector. "En el cas d'un escenari de no col·laboració, però, cal aclarir que el sistema energètic català operaria amb normalitat i el subministrament es mantindria", assegura el CATN. En última instància, l'òrgan assessor planteja la creació o adaptació d'organismes de tipus tècnic, com ara l'Ens Supervisor del Sistema Energètic Català, un Operador del Sistema Elèctric Català, un Operador del Sistema Gasista Català i un Consell de Seguretat Nuclear.

Abastament d'aigua. La irregularitat en les pluges pròpia del clima mediterrani, la manca d'inversions en infraestructures d'abastament i en alguns casos la deficiència en la qualitat de l'aigua van configurar temps en un sistema amb un elevat risc en

l'abastament, especialment al sistema de gestió Ter-Llobregat, que reuneix el 80% de la població catalana. No obstant això, aquest risc s'ha reduït significativament: "El risc hídric intrínsec a Catalunya és equivalent a la probabilitat de patir restriccions en l'ús de l'aigua pels efectes derivats d'una sequera o d'un nivell molt baix de les reserves d'aigua, per exemple".

En aquest sentit, el CATN assenyala que els riscos que pugui encarar el sistema hídric català en el procés de transició cap a la independència no dependrien de factors climatològics o de les reserves hídriques. Només una actitud negativa del Govern espanyol podria augmentar el perill, tot i que l'òrgan assessor ho considera un "risc menor i altament improbable". En tot cas, durant la transició, hauria de poder regular el sistema d'abastament d'aigua. L'actual Agència Catalana d'Ai-

gua (ACA) podria assumir aquest rol d'autoritat reguladora de l'aigua. El document estudia les mesures que cal prendre en dos escenaris d'actuació.

En primer lloc, es contemplen les mesures que s'haurien executar per reduir els riscos intrínsecs en l'abastament durant el període de transició. En aquest sentit, s'haurien d'assumir i exercir les plenes competències en el control i la gestió dels recursos i redactar un nou Pla de gestió i un Programa de mesures 2016-2021. De la mateixa manera, també s'haurien d'establir acords provisionals amb l'Estat espanyol fins que no es negociï la gestió de la conca internacional de l'Ebre i acords oportuns amb les conques afectades, l'espanyola, la francesa i l'andorrana.

També s'analitzen les mesures que caldria prendre en un hipotètic escenari en què l'Estat espanyol mostrés una actitud de no col·laboració. "Caldria preveure els mecanismes d'empara o mediació davant la Unió Europea per si es produïa alguna afectació en el servei d'abastament d'aigua potable, el sistema de reg o el manteniment dels ecosistemes aquàtics en la CHE, i també cercar alternatives d'abastament allà on sigui possible", assenyala l'informe. De tota manera, caldria definir la planificació hidrològica, i contemplar totes les variables que hi entren en joc.

Tecnologies de la informació i la comunicació. "Accions tan quotidianes com veure la televisió, disposar d'efectiu a través del caixer automàtic, consultar les xarxes socials o fer una trucada telefònica se suporten, en una o altra mesura, en sistemes d'informació i xarxes de telecomunicacions, el que s'anomena, genèricament, tecnologies de la informació i la comunicació: les TIC", explica el CATN en el seu informe *Les tecnologies de la informació i de la comunicació a Catalunya*. I afegeix: "Atès que són clau per a la normalitat de la societat, les TIC haurien de poder funcionar sense problemes rellevants, i justament cal poder garantir aquest funcionament en el moment culminant de la constitució del nou Estat català, motiu pel qual és important establir els escenaris de col·laboració adients amb l'Estat espanyol".

El CATN calcula en 150 les aplicacions informàtiques necessàries per garantir el correcte funcionament de l'administració de l'Estat català.

En aquest context, l'organisme assessor assenyalava que les mesures que s'haurien de prendre haurien d'anar orientades a coordinar el traspàs de competències amb l'Estat espanyol en matèria de TIC i preparar una llei d'infraestructures crítiques, una de comunicacions electròniques i un decret per regularitzar la relació amb els radioaficionats com a alternativa de comunicació en cas de desastre. També caldria preparar els plans de numeracions i freqüències; crear, si es considera oportú, un òrgan regulador de les telecomunicacions, i iniciar els contactes amb la International Telecommunication Union (ITU), l'organisme internacional regulador de les TIC.

En l'àmbit audiovisual concret, serien necessàries tres actuacions. En primer lloc, la de coordinar amb l'Estat espanyol tot allò referent al traspàs de l'espectre radioelèctric, de la mateixa manera que els contractes i drets d'emissió dels diversos grups de comunicació. En segon lloc, garantir la seguretat de les infraestructures de telecomunicacions, en concret la Torre de Collserola (que arriba al 85% de la població catalana), els vuit centres reemissors i les 500 torres reemissores. Finalment, segons el CATN, caldria iniciar la redacció del Pla de recuperació de desastres,

que consisteix a duplicar els centres de control i emissió de radiofreqüència amb instal·lacions alternatives.

Pel que fa a les telecomunicacions, una de les primeres mesures que caldria adoptar hauria de ser l'acord amb l'Estat espanyol per al manteniment provisional del prefix telefònic internacional +34, a l'espera de l'obtenció d'un de nou. També s'hauria de procurar la protecció de la xarxa RESCAT (xarxa de comunicació de veu digital i encriptable per a les emergències) i de les comunicacions del Govern català encriptant veu i dades, el desplegament amb celeritat de la Xarxa de Fibra Òptica de Catalunya (XFOCAT) i la coordinació i elaboració d'un Pla de protecció de les instal·lacions de cablejat, centrals de veu i dades i torres de telefonia mòbil i wi-fi.

En el terreny del transport, ja sigui marítim, aeri, ferroviari o rodat, les TIC prenen molta rellevància. Cada cop més les xarxes de transport, en totes les seves modalitats, depenen de la tecnologia per al seu correcte funcionament. "En aquest àmbit, caldria coordinar amb l'Estat espanyol un traspàs dels actius associats a la navegació aèria i marítima i al transport ferroviari, i reforçar la vigilància dels sistemes d'informació i comunicació i

les instal·lacions de telecomunicacions dels centres de control ferroviaris i del Servei Català de Trànsit", assenyalava l'informe.

Finalment, el document assenyalava que es necessitarien al voltant de 150 aplicacions informàtiques per al correcte funcionament de l'administració catalana, així com dades informatitzades ara en possessió de l'Estat espanyol, com el cens, l'historial mèdic, la situació judicial, les dades tributàries o els títols acadèmics. Tota una sèrie de serveis essencials en depenen. És per això que el CATN conclou: "A l'hora de garantir els serveis públics de l'Administració, el servei de correus, els serveis financers i l'abastament energètic i d'aigua, caldria coordinar amb l'Estat la disponibilitat de les bases de dades de la seva titularitat que són necessàries per a la prestació dels serveis públics a Catalunya, protegir les dades públiques dels ciutadans de Catalunya i coordinar la ciberseguretat per tal de garantir un bon funcionament de tots els serveis públics i privats, incloses entitats financeres, transports, energia, aigua, 012, 112, i qualsevol servei essencial per a la continuïtat de la vida normal dels ciutadans".

Nicolas Tomás